

Polovina Čechů chce jednat s Ruskem o plynu. Nic to neřeší, říká Stanjura

SZ seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-firmy-polovina-cechu-chce-jednat-s-ruskem-o-plynu-nic-to-neresi-rika-stanjura-213897

Článek si také můžete poslechnout v audioverzi.

Čtyřicet devět procent Čechů by kvůli energetické krizi a drahotě chtělo začít vyjednávat s Ruskem o dodávkách zemního plynu a ropy. Čtyřicet tři procent obyvatel Česka se chce naopak od ruských dodávek zcela odstříhnout i za cenu vysokých cen energie a zdražování. Osm procent lidí nemá názor na to, co je dobrá cesta.

Že je česká společnost v otázce dalšího směřování naší politiky rozdělená na takřka dva silné odlišné názorové proudy, vyplývá z průzkumu agentury Kantar CZ pro Českou televizi. Průzkum, kterého se zúčastnilo 1200 respondentů, v neděli zveřejnila televize v diskuzním pořadu Otázky Václava Moravce.

Bývalý guvernér České národní banky a také expremiér úřednické vlády Jiří Rusnok však považuje vyjednávání s Ruskem, tedy takzvanou „maďarskou cestu řešení“ drahých energií, za zcela scestnou.

| Když vás někdo mlátí po hlavě, tak není cesta s ním jednat, aby vás mlátil míň.

„Vyjednávat s Ruskem, to není to řešení, které by mělo jakoukoliv perspektivu. Jestliže někdo selhal jako dodavatel a partner, pak není cesta se k němu vrátit. Řešením je se na něj vykašlat, a to i za cenu, že to bude bolet,“ řekl v pořadu ČT Rusnok.

Podle něj je jasné, že situace bude pro řadu lidí extrémně těžká minimálně dva až tři roky, ale stejně je to výhodnější řešení než se spoléhat na někoho, kdo nás „už jednou vyšachoval a pustil k vodě“. „Lepší je tu hrůzu přežít rychle než mít nejistotu, jak dlouho bude trvat,“ vysvětlil svůj postoj bývalý guvernér.

Podle něj bude těžké zajistit vhodné řešení u dodávek plynu, mnohem těžší než u dodávek elektrické energie, kterou vyrábíme a můžeme její distribuci ovlivňovat. „Bude se zde muset projevit elementární evropská solidarita, aby se to, co bude, relativně rovnoměrně dostalo všude. Nebude to lehké, nemám o tomto vyjednávání iluze, ale na světě je plynu dost,“ konstatoval Rusnok. Potíž je nyní v nedostatku lodí, které dovážejí plyn k terminálům. Od nich však už plyn do naší republiky potrubím dostaneme.

Ministr financí Zbyněk Stanjura reagoval v televizi na čerstvě zveřejněný průzkum s údivem. „To číslo mě nepříjemně překvapilo. Rozumím obavám lidí z drahé energie, ale toto řešení nefunguje. Když vás někdo mlátí po hlavě, tak není cesta s ním jednat, aby vás mlátil míň, nebo věřit tomu, že když vás dva dny mlátit nebude, tak vám to třetí den ‚nedá znovu zleva zprava‘,“ snažil se důsledek nezdravé závislosti na Rusku přiblížit Stanjura.

Důležité podle něj je, že dnes už ohledně dodávek plynu není Česko v bodě nula jako před začátkem útoku Ruska na Ukrajinu, kdy na něm bylo závislé z 97 procent. „V zásobnících máme skoro tři miliardy kubíků, tedy třetinu roční spotřeby plynu, a dále máme koupenou kapacitu tři miliardy na plovoucím terminálu LNG

(terminál na zkapalněný zemní plyn v Nizozemsku), který se otevírá tento týden a příští pondělí přijede první loď, jež je určena pro Česko,“ vysvětloval Stanjura.

Podle něj má do konce roku přijet osm podobných lodí, které přivezou k již nasmlouvaným třem miliardám kubíků z Holandska dalších 800 milionů kubíků plynu. Stanjura je přesvědčen, že do konce příštího dubna bude v Česku dostatek plynu, který vystačí potřebám podniků, a průmyslová výroba tak nebude muset být omezována. „Objem plynu jsme tímto zajistili a bude ho dostatek, jeho cenu však musíme ještě řešit. Nebude nízká, to nelze očekávat, ale nastavíme ji tak, aby byla přijatelná,“ doplnil ministr financí.

Dosud byla situace kritická, ale to, co popsals ministr financí, je velmi pozitivní a současnou situaci by to prakticky vyřešilo.

Tři čtvrtiny Čechů považují kroky vlády za nedostatečné

Česká televize zveřejnila v pořadu také další průzkum společnosti Kantar CZ, který hodnotil názory obyvatel na dosavadní opatření vlády ohledně protikrizových opatření. Tři čtvrtiny Čechů je hodnotí jako nedostatečné. Rozhodně s opatřeními vlády na zmírnění dopadů krize nesouhlasí 41 procent, spíše dalších 33 procent. Jen podle pětiny lidí jsou kroky vládního kabinetu dostatečné - rozhodně souhlasí s postupem kabinetu tři procenta respondentů a spíše 19 procent.

Za nedostatečná označili dosavadní reakci státu v ČT i Jiří Rusnok a ekonom Jan Švejnar. Podle Rusnoka je však nutné přihlédnout k tomu, že se „věci dějí překotně“ a nová opatření, která ministr financí Stanjura zveřejnil v televizi, považuje za razantní a dostatečná.

Stanjura uvedl, že vládě navrhne zastropovat ceny elektřiny pro domácnosti a školy či nemocnice i garantovat ceny proudu pro veškerý průmysl. Stanjura doporučí vládě garantovat ceny proudu v průmyslu, ačkoli to s sebou nese rizika sankcí z Evropské unie za

nedovolenou podporu či porušení pravidel hospodářské soutěže. Limitní cena elektřiny pro podniky, kde by bylo dobré cenu zastropovat, je podle něj 200 eur za megawatthodinu (MWh), tedy v přepočtu zhruba 5000 korun.

Ředitel Centra pro globální hospodářskou politiku na Kolumbijské univerzitě v New Yorku a bývalý kandidát na prezidenta Jan Švejnar považuje podobně jako Rusnok nový balík opatření za dostatečný. „Dosud byla situace kritická, ale to, co popsali ministři financí, je velmi pozitivní a současnou situaci by to prakticky vyřešilo,“ uvedl ekonom.